

YÖNETMELİK

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı

Bakanlığından:

HAVA SEYRÜSEFER ALANINDA VERİLEN METEOROLOJİK HİZMETLER HAKKINDA YÖNETMELİK (SHY-MET)

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türk Hava Sahası içerisinde verilen sivil havacılık meteorolojisi hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; havalimanı/havaalanı işletmecilerini, havacılık işletmelerini, kokpit ekibini, hava trafik hizmet birimlerini, arama kurtarma unsurlarını, hava seyrüsefer hizmet sağlayıcılarını, Meteoroloji Otoritesi ve Hizmet Sağlayıcısını, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü ve uluslararası hava seyrüsefer hizmetlerinin yürütülmesi veya geliştirilmesi ile ilgili olan kurum, kuruluş ve tüzel kişilikleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci, 41 inci, 43 üncü ve 46 ncı maddelerine, 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan Şikago Sözleşmesinin Ek-3'üne ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 262 nci, 437 nci, 441 inci ve 796 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) AIRMET: Mevcut tahminlerde yer almayan ancak alçak seviye uçuşlarının emniyeti için önem arz eden ve ilgili FIR sahasının bütününde veya belirlenmiş alt sahalarında uçuş rotası boyunca oluşan veya oluşması beklenen meteorolojik olaylar ile ilgili yer ve zaman belirtecek şekilde meteoroloji saha gözetim ofisleri tarafından hazırlanıp yayımlanan mesajı,

b) AIS: Havacılık bilgi hizmetlerini,

c) Alçak seviye uçuşları: 15.000 feet seviyesinin altındaki uçuşları,

ç) Arama kurtarma unsuru: Bir arama kurtarma faaliyeti gerçekleştirmek üzere görevlendirilmiş ilgili kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör kuruluşları ile yetkilendirilmiş sivil toplum kuruluşlarına ait, eğitilmiş personel ve uygun malzemeyle donatılmış deniz, hava veya kara aracını,

d) ATS: Hava trafik hizmetlerini,

e) AWOS: Meteorolojik parametrelerdeki değişimlere duyarlı ve bu değişimlerin miktarını ölçen sensörlerden oluşan otomatik meteoroloji gözlem istasyonunu,

f) Bölgesel Hava Seyrüsefer Anlaşması: Genellikle bir bölgesel hava seyrüsefer toplantısının önerisi üzerine ICAO Konseyi tarafından onaylanan anlaşmayı,

g) Ek-3: Şikago Sözleşmesinin uluslararası hava seyrüseferi için meteorolojik hizmetler hakkındaki 3 numaralı ekini,

ğ) FIR: Uçuş bilgi bölgesini,

h) GAMET: Alçak seviye uçuşlarını desteklemek amacıyla ilgili hizmet sağlayıcı tarafından uçuş bölgesi ve/veya alt bölgeleri için hazırlanan kısaltılmış ve anlaşılır bir dilde yayımlanan havacılık meteorolojisi saha tahmin mesajını,

ı) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

- i) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- j) Hava aracı gözlemi: Uçuş halindeki bir hava aracındaki sensörlerden (AIREP) veya pilot gözlemlerinden (Special AIREP) elde edilen meteorolojik parametreleri,
- k) Havalimanı/havaalanı işletmecisi: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ve özel havalimanı/havaalanı işletmeciliği yapan kuruluşları,
- l) Havacılık işletmesi: Genel Müdürlükten ticari veya genel havacılık işletme ruhsatı almış gerçek veya tüzel kişiyi,
- m) Havaalanı klimatolojik özeti: İstatistiksel verilere dayalı olarak bir havaalanındaki belirli meteorolojik parametrelerin özetini,
- n) Havaalanı klimatolojik tablosu: Bir havaalanında bir veya daha fazla meteorolojik parametrenin gözlemlenen oluşumuna ilişkin istatistiksel verileri sağlayan tabloyu,
- o) Hava seyrüsefer hizmetleri: Hava trafik hizmetlerini; haberleşme, seyrüsefer ve gözetimi hizmetlerini; hava seyrüsefer için meteorolojik hizmetleri ve havacılık bilgi hizmetlerini,
- ö) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı: Hava seyrüsefer hizmetlerini sağlamaktan sorumlu kurum, kuruluş ve işletmeleri,
- p) Hava trafik hizmet birimi: Saha kontrol merkezi, yaklaşma kontrol ünitesi, meydan kontrol kulesi, uçuş bilgi merkezi veya hava trafik hizmetleri raporlama ünitesi gibi birimleri,
- r) Havacılık meteorolojisi kitabı: Meteoroloji Otoritesi tarafından Ek-3 başta olmak üzere ICAO ve WMO'nun havacılık meteorolojisi ile ilgili dokümanları temel alınarak hazırlanan ve hizmet sağlayıcının vereceği hizmetin şeklini, çerçevesini ve esaslarını belirleyen dokümanı,
- s) Hizmet sağlayıcı: Meteoroloji Otoritesi tarafından belirlenen sivil havacılık meteorolojisi hizmetlerini yürütmekle sorumlu kurum ya da birimleri,
- ş) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- t) Kokpit ekibi: Hava aracının sevk ve idaresi ile kullanımından sorumlu ve Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılmış gerekli olan asgari sayıdaki pilot/pilotlar ile varsa uçuş mühendislerini,
- u) MET: Havacılık meteorolojisi hizmetlerini,
- ü) Meteoroloji saha gözetim ofisi: FIR sahasına meteorolojik hizmet vermek üzere tayin edilen meteoroloji ofislerini,
- v) Meteorolojik bilgi: Mevcut veya beklenen meteorolojik şartlarla ilgili olarak yapılan rapor, analiz, tahmin gibi her türlü bilgi ve belgeyi,
- y) Meteorolojik hizmet: Sivil havacılığa yönelik meteorolojik gözlem, tahmin, meteorolojik uyarı ve Ek-3'te belirtilen diğer hizmetleri,
- z) Meteoroloji Otoritesi: Meteoroloji Genel Müdürlüğünü,
- aa) Rasat: Meteorolojik olay ve parametrelerin günün belirli zamanlarında ölçülmesi ve değerlendirilmesini,
- bb) SIGMET: Meteoroloji saha gözetim ofisleri tarafından yayımlanan, uçuş operasyonlarının emniyetini etkileyebilecek ve ilgili FIR sahasındaki hava olaylarının meydana gelmesi veya meydana gelmesinin tahmin edilmesiyle ilgili bilgileri içeren mesajı,
- cc) Sinoptik istasyon: Halihazırdaki hava durumunun betimlenmesi veya resmedilmesi ile ilgilenen ve mevcut hava koşullarının gelecekte nasıl olacağını tahmin etmek amacıyla meteorolojik rasatların yapıldığı meteoroloji istasyonunu,
- çç) Tahmin: Tecrübe, bilimsel ve teknolojik yöntemler kullanarak belirli bir yer veya hava sahası için belirli bir periyot süresince beklenen atmosferik şartların bildirilmesini,
- dd) WMO: Dünya Meteoroloji Teşkilatını, ifade eder.
- (2) Birinci fıkrada yer almayan tanımlar ve kısaltmalar için, Ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda

yer alan tanımlar ve kısaltmalar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Sorumluluk ve koordinasyon

MADDE 5- (1) Hizmet sağlayıcı tarafından yürütülen meteorolojik hizmetler, Meteoroloji Otoritesinin sorumluluğundadır.

(2) Meteoroloji Otoritesi tarafından, Ek-3 hükümleri, Bölgesel Hava Seyrüsefer Anlaşmalarına ve ulusal gerekliliklere uygun olarak meteorolojik hizmeti sağlamak üzere havacılık meteorolojisi kitabı hazırlanır, değişiklik olduğunda güncellenir ve güncel hali hizmet sağlayıcıya iletilir.

(3) Hava seyrüseferinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet sağlayıcı ve ilgili kurum, kuruluş ve tüzel kişiler arasındaki koordinasyon Meteoroloji Otoritesi tarafından sağlanır.

(4) Meteoroloji Otoritesi ile hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı arasındaki meteorolojik hizmetin sağlanmasına yönelik usul ve esaslar protokol ile belirlenir.

Kalite yönetimi

MADDE 6- (1) Meteoroloji Otoritesi ve hizmet sağlayıcı, Meteorolojik Hizmetleri Kalite Yönetim Sistemi (ISO 9001) kapsamında sağlar.

(2) Meteoroloji Otoritesi ve hizmet sağlayıcı, sivil havacılık meteorolojisi alanında görev alan personelin çalışma esasları ve eğitim hususlarıyla ilgili şartları, prosedür, süreç ve kaynakları içeren dokümanları oluşturur ve ilgili kayıtları muhafaza eder.

Havacılık işletmelerinden alınan bildirimler

MADDE 7- (1) Sivil havacılığa yönelik meteorolojik hizmete veya mevcut meteorolojik hizmette değişikliklere ihtiyacı olan bir havacılık işletmesi, hizmet sağlayıcıya talepte bulunur. Meteoroloji Otoritesinin uygun görüşü ve hizmet sağlayıcı ile havacılık işletmesi arasında mutabık kaldığı şekliyle ihtiyacın karşılanmasına karar verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Esasları

Hava aracı gözlemleri ve raporları

MADDE 8- (1) Türk tesciline kayıtlı olan, ulusal ve uluslararası hava sahasında faaliyette bulunan hava araçları tarafından meteorolojik gözlemlerin yapılmasını, kaydedilmesini ve rapor edilmesini sağlamaya yönelik usul ve esaslar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Meteorolojik gözlem, tahmin, uyarı ve diğer bilgiler

MADDE 9- (1) Havaalanı gözlem ve tahminleri, alçak seviye uçuşları için bölgesel tahminler, SIGMET, AIRMET ve GAMET mesajları, meydan uyarıları, havaalanı klimatolojik özet ve tabloları gibi ürünlerin hazırlanması, düzeltilmesi ve kullanıcılara sağlanması ile ilgili tüm hususlar Meteoroloji Otoritesi ve hizmet sağlayıcısının sorumluluğundadır.

Havacılık işletmeleri ve kokpit ekibi için verilecek meteorolojik hizmet

MADDE 10- (1) Hizmet sağlayıcı;

- Havacılık işletmeleri tarafından uçuş öncesi planlamada kullanılmak üzere,
  - Havacılık işletmeleri tarafından uçuş esnasında yeniden uçuş planlaması yapılması amacıyla operasyon kontrol merkezlerinde kullanılmak üzere,
  - Kokpit ekibi tarafından kalkış öncesi kullanılmak üzere,
  - Kokpit ekibi tarafından uçuş esnasında kullanılmak üzere,
- 9 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen meteorolojik bilgileri, Meteoroloji Otoritesinin geçerli ücret tarifesine göre sağlar.

Hava trafik hizmet birimlerine verilen meteorolojik hizmetler

MADDE 11- (1) Meteoroloji Otoritesi tarafından hava seyrüsefer hizmet sağlayıcıya ait hava trafik hizmet birimleri için karşılıklı mutabakatla hizmet sağlayıcı görevlendirilir.

(2) Hizmet sağlayıcı, hava trafik hizmet birimlerine gerekli meteorolojik bilgileri

sağlar, gerekli hallerde meteorolojik bilgi güncellemesi yapar ve düzenler.

(3) Hizmet sağlayıcı, meteorolojik bilgilerin sağlanması amacıyla meydan kontrol kulesi, yaklaşma kontrol ofisi, saha kontrol merkezi ve uçuş bilgi merkezi ile iletişim halinde olur.

(4) Lokal koşullar nedeniyle ihtiyaç duyulacak meteorolojik hizmetlerin iki veya daha fazla hizmet sağlayıcı arasında paylaşılmasının uygun görülmesi halinde, sorumluluk paylaşımının usulleri Meteoroloji Otoritesi tarafından belirlenir.

(5) Bir hava aracının acil durumu ile bağlantılı olan ve hava trafik hizmet birimi tarafından talep edilen meteorolojik bilgiler hizmet sağlayıcı tarafından öncelikli olarak sağlanır.

Arama kurtarma unsurlarına verilen meteorolojik hizmetler

MADDE 12- (1) Hizmet sağlayıcı, arama ve kurtarma operasyonu sırasında arama kurtarma unsurları ile irtibat halinde meteorolojik bilgi desteğini sağlar.

Havacılık bilgi hizmetleri birimlerine verilen meteorolojik hizmetler

MADDE 13- (1) Hizmet sağlayıcı, ilgili AIS birimlerine güncel meteorolojik bilgileri sağlar.

Haberleşme gereklilikleri

MADDE 14- (1) Hizmet sağlayıcının AWOS'tan alınan meteorolojik bilgileri, sorumlu olduğu havaalanındaki hava trafik hizmet birimlerine iletilebilmesini sağlamak için gerekli altyapı imkânları hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı ve Meteoroloji Otoritesi arasında yapılacak protokol ile belirlenir.

(2) Hizmet sağlayıcı ile ATS ve AIS üniteleri arasındaki haberleşme gerekliliklerinin ve ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli iletişim alt yapısı, hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı tarafından ücretsiz olarak sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uluslararası Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesinde Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Yetki, sorumluluk ve koordinasyon

MADDE 15- (1) Meteoroloji Otoritesi, ICAO tarafından belirlenen standartlara uyumun temini için sivil havacılık meteorolojisi ile ilgili konularda başta Ek-3 ve ICAO tarafından yayımlanan diğer dokümanlarda belirtilen standartlar ve önerilen uygulamalar ile diğer kılavuz bilgiler çerçevesinde ulusal teknik düzenlemelerin hazırlanması ve uygulamaya konulması çalışmalarını Genel Müdürlük ile koordineli olarak yürütür.

(2) ICAO tarafından güncellenen Ek-3 ve ilgili dokümanlar, Genel Müdürlük tarafından Meteoroloji Otoritesine iletir. Meteoroloji Otoritesi, ilgili değişiklik ve güncellemeleri düzenler ve hizmet sağlayıcıya bildirir.

(3) Ek-3 hükümlerinin tam olarak uygulanmaması veya uygulanamaması halinde oluşan farklılıklar, Meteoroloji Otoritesi tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir.

Genel Müdürlüğün görevleri

MADDE 16- (1) Genel Müdürlük, sivil havacılık meteorolojisi alanında yürütülecek çalışmalarda aşağıdaki görevleri yürütür:

a) Sivil havacılık meteorolojisi alanında ICAO ile koordinasyonu sağlamak.

b) ICAO tarafından Ek-3'te yapılacak olan değişiklikleri Meteoroloji Otoritesine bildirmek.

c) Meteoroloji Otoritesi tarafından bildirilen, Ek-3'ün son şekli ile ulusal teknik düzenlemeler arasındaki farklılıkları ICAO'ya bildirmek.

ç) Hizmet sağlayıcı tarafından sağlanan hizmetleri, ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamında denetlemek.

d) Yapılacak denetimlerde, tespit edilen hususları ve bulguları, süresi içerisinde giderilmek üzere Meteoroloji Otoritesine bildirmek.

e) ICAO tarafından Küresel Emniyet Gözetim Denetim Programı kapsamında ve sivil havacılık meteorolojisi hizmetleri ile ilgili konularda yapılan denetimler ve bu denetimlerde tespit edilen bulguların kapatılmasına yönelik düzeltici ve önleyici eylem planlarının hazırlanması sırasında koordinasyonu sağlamak.

Meteoroloji Otoritesinin görevleri

MADDE 17- (1) Meteoroloji Otoritesi, sivil havacılık meteorolojisi alanında yürütülecek çalışmalarda aşağıdaki görevleri yürütür:

a) Hava seyrüseferinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere gerekli olan meteorolojik hizmetin sağlanması amacıyla, havaalanı/havalimanı işletmecisi ile koordineli olarak, sivil havaalanında hizmet sağlayıcı tesis edilmesini sağlamak.

b) ICAO tarafından Ek-3'te yapılacak güncellemelere göre ulusal teknik düzenlemeleri yapmak ve ilgili düzenlemeleri hizmet sağlayıcıya bildirmek.

c) Ek-3'ün son versiyonu ile ulusal teknik düzenlemeler arasındaki farklılıkları Genel Müdürlüğe bildirmek.

ç) Sivil havacılık meteorolojisi hizmetlerinde görev alan personelin nitelik, yetkinlik ve yeterlilikleri ile ilgili hususları ICAO ve WMO'nun ilgili gerekliliklerini kapsayacak ve/veya ulusal gereklilikleri gözeterek şekilde belirlemek.

d) ICAO'nun öngördüğü esaslar ve WMO'nun ilgili dokümanları çerçevesinde, sivil havacılık meteorolojisi hizmetlerinde görev alan personelin yetkinlik ve yeterliliklerinin geliştirilmesi ve sağlanmasına yönelik faaliyet ve düzenlemeleri yapmak, gerekli olan eğitimlerin personel tarafından alınmasını sağlamak.

e) Sivil havacılık meteorolojisi hizmetlerinde görev alacak personelin sahip olması gereken şartları hizmet sağlayıcıya bildirmek.

f) Yapılacak olan denetimlerde tespit edilen bulguların kapatılmasına yönelik düzeltici ve önleyici eylemlerin, hizmet sağlayıcı tarafından süresi içinde gerçekleştirilmesini sağlamak, sonuçları Genel Müdürlüğe bildirmek.

Hizmet sağlayıcının görevleri

MADDE 18- (1) Hizmet sağlayıcı, sivil havacılık meteorolojisi alanında yürütülecek çalışmalarda aşağıdaki görevleri yürütür:

a) Sivil havacılık sektörünün ihtiyaç duyduğu meteorolojik hizmeti ulusal ve uluslararası kural, tavsiye ve standartlar çerçevesinde sağlamak.

b) Meteorolojik hizmet faaliyetlerini, bu Yönetmelik hükümlerine ve havacılık meteorolojisi kitabına göre yürütmek.

c) Görevli personelin eğitim plan ve programlarını takip etmek.

ç) Meteoroloji Otoritesinin bildirdiği havacılık meteorolojisi ile ilgili standart ve tavsiyelerde meydana gelen değişiklikleri personele duyurmak ve bildirilen değişiklik kapsamında hizmet vermek.

d) Denetimlerde tespit edilen ve bildirilen bulgulara ilişkin düzeltici ve önleyici eylemlerin süresi içerisinde gerçekleşmesini sağlamak.

e) Ayrı bir istasyon halinde veya sinoptik istasyon ile birleştirilmiş olarak hizmet vermek.

f) Bölgesel Hava Seyrüsefer Anlaşması hükümleri gereğince açık denizler üzerindeki hava sahasında yapılacak helikopter operasyonlarını desteklemek amacıyla vereceği meteorolojik hizmetleri, Meteoroloji Otoritesi ile koordine etmek.

g) Meteoroloji Otoritesi tarafından hazırlanan ve yayımlanan mevzuat gereğince meteorolojik gözlem sistemlerinin yüksek verimlilikte çalışmasını takip etmek ve gerekli kayıtları tutmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Teknik düzenlemeler

MADDE 19- (1) Bu Yönetmelikte belirtilen konulara ilişkin uygulama detayları ile bu Yönetmelikte yer almayan ve istisnai özellik arz eden teknik konular, ICAO ve WMO tarafından bu konulara ilişkin olarak yapılan uygulamalarla uyumlu olarak Genel Müdürlük ve Meteoroloji Otoritesi tarafından düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim

Değişikliği Bakanı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanı birlikte yürütür.